

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**Одеський національний технологічний університет****РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**Діагностика внутрішнього стану підприємства з КР*Назва дисципліни*Обов'язкова навчальна дисципліна
*Обов'язкова/Вибіркова*Мова навчання – українська
*українська/англійська*Освітньо-професійна програма міжнародна торгівля зерном
*(назва ОП)*Код та найменування спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність*(код та найменування спеціальності)*Шифр та найменування галузі знань 07 Управління та адміністрування
*(шифр та найменування галузі знань)*Ступінь вищої освіти бакалавр
*бакалавр/магістр*Розглянуто, схвалено та затверджено
Методичною радою університету

РОЗРОБЛЕНО ТА ЗАБЕЗПЕЧУЄТЬСЯ: кафедрою управління бізнесом
Одеського національного технологічного університету

РОЗРОБНИК (розробники): Володимир ШАЛЕНИЙ, доцент кафедри
управління бізнесом, кандидат економічних наук
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри управління бізнесом
Протокол від «7» 09 20 р. № 3

Завідувач кафедри ПІДПИСАНО Наталія БАСЮРКІНА
(підпис) Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Розглянуто та схвалено методичною радою зі спеціальності 076
Підприємництво, торгівля та біржова діяльність галузі знань 07 Управління та
адміністрування

Голова ради ПІДПИСАНО Марина МАРДАР
(підпис) Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Гарант освітньої програми ПІДПИСАНО Юлія БРОВКІНА
(підпис) Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Розглянуто та схвалено Методичною радою університету
Протокол від « » 20 р. №

Секретар Методичної ради університету ПІДПИСАНО Валерій
МУРАХОВСЬКИЙ
(підпис) Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

ЗМІСТ

1	Пояснювальна записка.....	4 стор.
1.1	Мета та завдання навчальної дисципліни	4 стор.
1.2	Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти.....	4 стор.
1.3	Міждисциплінарні зв'язки.....	6 стор.
1.4	Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС.....	6 стор.
2	Зміст дисципліни:.....	7 стор.
2.1	Програма змістових модулів.....	7 стор.
2.2	Перелік практичних робіт.....	8 стор.
2.3	Перелік завдань до самостійної роботи.....	9 стор.
3	Критерії оцінювання результатів навчання.....	10 стор.
4	Інформаційне забезпечення.....	11 стор.

1. Пояснювальна записка

1.1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “Діагностика внутрішнього стану підприємства” є формування у студентів системи знань та навичок кваліфіковано проводити діагностику економічного стану вітчизняних господарюючих суб’єктів та визначати резерви покращення економічного стану в цілому, окремих його функціональних складових, використовувати інструментарій економічного аналізу для пошуку шляхів покращення економічного та фінансового стану підприємств; робити обґрунтовані висновки щодо перспектив економічного та фінансового розвитку організацій різних форм власності. Завданнями вивчення дисципліни “Діагностика внутрішнього стану підприємства” є висвітлення теоретико-методологічних аспектів діагностики економічного стану підприємства, а також питання інформаційного забезпечення її проведення; закріплення комплексу знань і практичних навичок проведення діагностики внутрішнього стану вітчизняних суб’єктів господарювання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- теоретичні аспекти діагностики внутрішнього стану вітчизняних підприємств;
- особливості організації фінансової діяльності на підприємстві;
- головні завдання і джерела інформації для проведення фінансової діагностики діяльності суб’єктів господарювання;
- теоретико-методологічні та методичні аспекти діагностики ресурсів підприємства;
- теоретико-методологічні та методичні аспекти діагностики витрат та фінансових результатів діяльності підприємства;
- теоретико-методологічні та методичні аспекти оцінки фінансового стану підприємства, його фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності;
- шляхи, способи та прийоми дослідження процесів, явищ та предметів при оцінці окремих господарських ситуацій, пов’язаних з нестабільністю фінансового стану;
- особливості організації аналітичної роботи на підприємствах;

вміти:

- застосовувати інструментарій економічного аналізу для діагностики економічного та фінансового стану підприємства;
- визначати економічні та фінансові показники діяльності суб’єктів господарювання;
- застосовувати ефективні методи і прийоми фінансового аналізу з метою виявлення впливу позитивних і негативних факторів на діяльність підприємства;
- обґрунтовувати висновки на підставі результатів аналітичних результатів та знаходити шляхи поліпшення стану підприємств.

1.2. Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Діагностика внутрішнього

стану підприємства» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в [Стандарті вищої освіти зі спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність](#) та [освітньо-професійної програми «Міжнародна торгівля зерном»](#) підготовки бакалаврів.

Загальні компетентності:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 9. Здатність діяти відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові) компетентності:

- ФК2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.
- ФК3. Розуміння форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин.
- ФК5. Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.
- ФК6. Знання і розуміння нормативно-правового регулювання у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.
- ФК8 Знання і розуміння основ обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.

Програмні результати навчання:

- ПРН 1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.
- ПРН 4. Використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності..
- ПРН 5. Організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.
- ПРН 7. Проявляти ініціативу і підприємливість в різних напрямках професійної діяльності, брати відповідальність за результати.
- ПРН 10. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.
- ПРН 11. Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.
- ПРН 13. Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів.
- ПРН 14. Знати основи нормативно-правового забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати на практиці.
- ПРН 16. Використовувати знання основ обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній і біржовій діяльності.

1.3. Міждисциплінарні зв'язки

Попередні – основи підприємництва, економіка підприємництва, управління витратами, організація виробництва, статистика, послідовні – бізнес-планування, ризикологія, діагностика проектів, зовнішньоекономічна діяльність, інвестиційний менеджмент.

1.4. Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС

Навчальна дисципліна викладається на 3 курсі у 5 та 6 семестрі (денна форма навчання) та на 4 курсі у 8 семестрі (заочна форма навчання).

Кількість кредитів ECTS: денна ф.н. – 3,5 +3,0 на КР, заочна ф.н. – 4,5 + 3,0 на КР.

Годин: денна ф.н. – 105 (+ 90 на КР), заочна ф.н. – 135 (+ 90 на КР).

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні
денна	40	18	22
заочна	20	10	10
Самостійна робота, годин	Денна - 65		Заочна - 115
Курсова робота	90		90

2. Зміст дисципліни

2.1. Програма змістовних модулів

Змістовний модуль 1: Теоретико-практичні аспекти діагностики ресурсів підприємства

№ теми	Зміст теми	Годин	
		Денна	Заочна
1.	Діагностика виробничої програми та виробничої потужності підприємства. Сутність економічних категорій, показники використання виробничої потужності та виробничої програми (економічний зміст, порядок розрахунку, методичний інструментарій оцінки ефективності формування та використання). Діагностика показників реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2	1
2.	Діагностика формування та використання технічної бази підприємства. Діагностика руху, структури та стану основних засобів. Оцінка амортизаційної політики підприємства. Методичні засади діагностики ефективності використання та відтворення основних засобів та устаткування підприємства.	2	2
3.	Діагностика оборотних активів підприємства. Методичні засади оцінки структури оборотних активів, діагностики ефективності використання оборотних активів підприємства. Діагностика ефективності формування та використання матеріальних ресурсів підприємства. Оцінка резервів підвищення ефективності управління оборотними активами.	2	1
4.	Діагностика трудових ресурсів підприємства. Методичні засади оцінки структури трудових ресурсів підприємства, діагностики ефективності використання трудових ресурсів підприємства. Оцінка резервів підвищення ефективності управління трудовими ресурсами. Діагностика оплати праці на підприємстві.	2	1
Всього		8	5

Змістовний модуль 2: Діагностика економічних та фінансових результатів діяльності підприємства

№ теми	Зміст теми	Годин	
		Денна	Заочна
5.	Діагностика поточних витрат підприємства та собівартості продукції. Сутність економічних категорій. Діагностика ефективності формування і управління поточними витратами та собівартістю продукції. Оцінка резервів оптимізації витрат. Використання СVP-аналізу для підвищення ефективності управління поточними витратами та собівартістю продукції.	2	1
6.	Діагностика формування, розподілу та використання прибутку підприємства. Діагностика формування фінансових результатів на підприємстві. Оцінка джерел надходження прибутків. Діагностика прибутковості роботи підприємства. Оцінка резервів підвищення прибутковості діяльності підприємства.	2	1
7.	Діагностика фінансового стану підприємства. Сутність економічних категорій. Діагностика фінансової стійкості підприємства, його ліквідності та платоспроможності в короткостроковому та довгостроковому періодах. Оцінка резервів покращення фінансового стану підприємства.	4	2
8.	Діагностика економічної та фінансової безпеки підприємства. Методичні засади оцінки загрози банкрутства та оцінка шляхів фінансового оздоровлення підприємства. Діагностика фінансових ризиків	2	1
Всього		10	5

2.2. Перелік практичних робіт

№ практ. роб.	Назва практичної роботи	Годин	
		Денна	Заочна
1	Діагностика виробничої програми та виробничої потужності підприємства. Розрахунок вартісних показників виробничої програми на основі даних статистичної звітності обраного харчового підприємства. Оцінка резервів використання виробничої потужності підприємства. Трендовий аналіз показників реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2	1
2	Діагностика формування та використання технічної бази підприємства. Оцінка показників руху, структури та стану основних засобів обраного харчового підприємства. Оцінка відтворювальних процесів на підприємстві на основі аналізу кількісних показників амортизаційної політики. Оцінка ефективності використання основних засобів обраного підприємства. Факторний аналіз показників ефективності використання основних засобів.	4	2
3	Діагностика оборотних активів підприємства. Оцінка структури оборотних активів обраного харчового підприємства. Розрахунок та оцінка абсолютних значень і динаміки показників ефективності формування та використання оборотних активів підприємства. Розрахунок показників ефективності використання матеріальних ресурсів. Факторний аналіз показників ефективності використання оборотних активів та матеріальних ресурсів.	2	1
4	Діагностика трудових ресурсів підприємства. Оцінка структури трудових ресурсів обраного харчового підприємства, діагностики ефективності використання трудових ресурсів підприємства. Розрахунок та оцінка абсолютних значень і динаміки показників ефективності використання трудових ресурсів та оплати праці. Факторний аналіз показників ефективності використання трудових ресурсів та оплати праці	2	1
5	Діагностика поточних витрат підприємства та собівартості продукції. Оцінка структури поточних витрат харчового підприємства за економічними елементами. Розрахунок показників ефективності управління витратами на підприємстві. Факторний аналіз показників ефективності управління витратами. Побудова функції витрат на основі даних CVP-аналізу та визначення показнику операційного левереджу.	2	1
6	Діагностика формування, розподілу та використання прибутку підприємства. Аналіз структури джерел прибутку обраного харчового підприємства. Розрахунок показників прибутковості роботи підприємства. Факторний аналіз показників прибутковості та визначення резервів зростання прибутку.	2	1
7	Діагностика фінансового стану підприємства. Розрахунок показників фінансової стійкості харчового підприємства. Оцінка абсолютних значень та динаміки показників ліквідності підприємства. Оцінка резервів покращення фінансового стану підприємства.	4	2
8	Діагностика економічної та фінансової безпеки підприємства.	4	1

	Оцінка ймовірності загрози банкрутства харчового підприємства за низкою методик. Аналіз отриманих результатів. Побудова профілю ризику підприємства на основі результатів розрахунків за темами 2-8.		
Всього		22	10

2.3. Перелік завдань до самостійної роботи

№ з/п	Види навчальної діяльності	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	Опрацювання лекційного матеріалу	10	20
	Тема 1. Діагностика виробничої програми та виробничої потужності підприємства.	1	2
	Тема 2. Діагностика формування та використання технічної бази підприємства.	2	4
	Тема 3. Діагностика оборотних активів підприємства.	1	2
	Тема 4. Діагностика трудових ресурсів підприємства.	1	2
	Тема 5. Діагностика поточних витрат підприємства та собівартості продукції.	1	2
	Тема 6. Діагностика формування, розподілу та використання прибутку підприємства.	1	2
	Тема 7. Діагностика фінансового стану підприємства.	2	4
	Тема 8. Діагностика економічної та фінансової безпеки підприємства.	1	2
2	Підготовка до практичних занять	10	20
	Тема 1. Діагностика виробничої програми та виробничої потужності підприємства.	1	2
	Тема 2. Діагностика формування та використання технічної бази підприємства.	2	4
	Тема 3. Діагностика оборотних активів підприємства.	1	2
	Тема 4. Діагностика трудових ресурсів підприємства.	1	2
	Тема 5. Діагностика поточних витрат підприємства та собівартості продукції.	1	2
	Тема 6. Діагностика формування, розподілу та використання прибутку підприємства.	1	2
	Тема 7. Діагностика фінансового стану підприємства.	2	4
	Тема 8. Діагностика економічної та фінансової безпеки підприємства.	1	2
3	Опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції	10	20
	Тема 1. Діагностика ефективності діяльності підприємства	3	6
	Тема 2. Діагностика інвестиційної привабливості підприємства	4	8
	Тема 3. Діагностика інноваційної діяльності підприємства	3	6
4	Виконання індивідуальних завдань	35	55
Всього		65	115

3. Критерії оцінювання результатів навчання

Види контролю: поточний, підсумковий – екзамен
диф. залік/екзамен

Нарахування балів за виконання змістовного модуля

Вид роботи, що підлягає контролю	Оцінні бали		Форма навчання					
			денна			заочна		
	<i>min</i>	<i>max</i>	Кіль-ть робіт	Сумарні бали		Кіль-ть робіт	Сумарні бали	
		<i>min</i>		<i>max</i>	<i>min</i>		<i>max</i>	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Теоретико-практичні аспекти діагностики ресурсів підприємства								
Виконання практичних робіт	1	2	4	4	8	4	4	8
Опрацювання тем, не винесених на лекції	1/2	2/4	5	5	10	5	10	20
Підготовка до практичних робіт	1	2	4	4	8	4	4	8
Виконання індивідуальних завдань	10	20	1	10	20	1	10	20
Проміжна сума				23	46		28	56
Модульний контроль (тестовий)	30	50		37	54		32	44
Оцінка за змістовий модуль 1				60	100		60	100
Змістовний модуль 2: Діагностика економічних та фінансових результатів діяльності підприємства								
Виконання практичних робіт	1	2	4	4	8	4	4	8
Опрацювання тем, не винесених на лекції	1/2	2/4	5	5	10	5	10	20
Підготовка до практичних робіт	1	2	4	4	8	4	4	8
Виконання індивідуальних завдань	10	20	1	10	20	1	10	20
Проміжна сума				23	46		28	56
Модульний контроль (тестовий)	30	50		37	54		32	44
Оцінка за змістовий модуль 2				60	100		60	100

4. Інформаційні ресурси

1. Колесник В. І. Методичні вказівки до практичних занять роботи з дисципліни "Економічний аналіз" [Електронний ресурс]: для бакалаврів ден. та заоч. форм навчання, спец. 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність" / В. І. Колесник, Г. В. Немченко; Каф. упр. бізнесом. — Одеса: ОНАХТ, 2019.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ-cnv.BibRecord.164687>

2. Селіверстова Л.С. Фінансовий аналіз [Текст] : навч.-метод. посіб. / Л. С. Селіверстова, О. В. Скрипник ; за заг. ред. С. М. Безрутченка ; Нац. акад. внутр. справ. — Київ : ЦУЛ, 2021. — 274 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.1920163>

3. Губко В.І. Механізми управління фінансово-економічними результатами діяльності аграрних підприємств [Текст] : дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.00.04 "Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)" : захищена 16.12.20 / В. І. Губко ; наук. кер. Н. С. Згадова ; Міжнар. ун-т бізнесу і права, Одес. нац. акад. харч. технологій. — Херсон, 2020. — 211 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.1498781>

4. Савенко, І. І. Економічна безпека підприємства: підходи до визначення [Текст] / І. І. Савенко, І. О. Седікова // Економіка харчової промисловості : наук. журн. — 2019. — Т. 11, № 4. — С. 35-41.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ.1344589>

5. Привабливість харчового бізнесу в Україні [Текст] : монографія / Н. Й. Басюркіна, Ю. О. Бровкіна, С. Ю. Вігуржинська та ін. ; за ред. Н. Й. Басюркіної ; Одес. нац. акад. харч. технологій. — Одеса : ОНАХТ, 2017. — 192 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ-cnv.BibRecord.160899>

6. Економічні трансформації бізнес-структур в Україні [Текст] : монографія / Н. Й. Басюркіна, Ю. О. Бровкіна, С. Ю. Вігуржинська та ін. ; за ред. Н. Й. Басюркіної ; Одес. нац. акад. харч. технологій. — Одеса : ОНАХТ, 2018. — 288 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ-cnv.BibRecord.166303>